

Chương III

TÌNH HÌNH SA ĐỌA VỀ NHÂN TÂM THỂ ĐẠO TẠI VIỆT NAM KHI CAO ĐÀI GIÁO ĐƯỢC TRUYỀN RA CÁC MIỀN TRUNG BẮC

Ấy thế, cơ đạo tại miền Nam đã thành hình một cách ồn ào sôi động trong một hoàn cảnh xã hội vô cùng đen tối của lịch sử Việt Nam, một xã hội bị trị đến độ mất gốc mà cái tư thế cuồng loạn như đã thấy rõ qua bối cảnh lịch sử trước đây.

Có thể nói nền đạo đã được tạo dựng một cách rộng sâu trong quảng đại quần chúng miền Nam Việt Nam do sự điều động của Ôn Trên với phân kết quả vĩ đại làm cho chính quyền thuộc địa từng lúc hồi hộp lo âu cho "*một phong trào dị đoan mê tín lại đã như vết dầu loang*" khó mà phá tan được sức phát triển mỗi ngày một gia tăng của nó.

Bởi thế, từ con số 247 đạo hữu đầu tiên ngày 19/9/1926 (23/8 Bính Dần) đã đến con số hàng ức 350.000 tín đồ chính thức thuộc Tòa Thánh Tây Ninh ngày 15/10 năm Tân Mùi (1931), rồi đến hàng triệu (2.000.000) năm 1940 trên toàn miền Nam, Cao Đài giáo đã cho thế giới thấy được sức bành trướng của nhà đạo qua bao nhiêu trở ngại và bạo lực của chính trị lúc nào cũng muốn tiêu diệt nền tôn giáo mới này. Trong khi đó thì các thế lực tinh thần khác vẫn không làm gì khác hơn là kéo lê theo một chiều những xu hướng còn nằm trong kinh điển từ

Đông Tân

ngàn xưa mà những va chạm không may không thể đánh tan đi những tàn tích kỳ thị vô bổ của mình!

Phật giáo với sự thừa tự hai nền văn minh Trung Hoa và Ấn Độ đã tạo nên những thành tích còn lại nơi các chùa chiền mà ảnh hưởng thấy rõ trong lối kiến trúc ở hai nơi trong nước, phía Bắc ảnh hưởng Trung Hoa, phía Nam ảnh hưởng Ấn Độ, nếu không muốn nói những di tích ấy còn được sống động phần nào nơi các giáo phẩm hòa thượng, đại đức mà ánh sáng Âu Tây đã soi rọi trên những trang sách báo Từ Bi Âm hay Đuốc Tuệ còn lại sau này.

Nho giáo mà bóng dáng Khổng học đã làm lu mờ đi một quá khứ xa xôi ở Trung Hoa để chỉ còn lại nơi các kinh truyện Hán văn, trong khi người Việt Nam đã tôn thờ đức Khổng Tử qua những mô thức của người Việt không hoàn toàn in hệt như người Trung Hoa chẳng khác gì chữ Hán truyền sang Việt Nam đã biến thành một loại quốc âm chữ Nôm Việt Nam mà người Trung Hoa chỉ còn nhận diện qua nét chữ, không khác một đồ vật đã bị mất đi thấy đó mà không thể thu hồi lại được. Những ảnh hưởng suốt theo chiều dài lịch sử ấy của Nho giáo mà ta còn ghi nhận ở một Mạc đình Chi, một Chu văn An, hay gần đây hơn là qua các ông Tăng bặt Hồ^{3.1} và Nguyễn trường Tộ,^{3.2} đã tạo nên nước Việt vẫn còn đậm nét Nho học cho đến cuối thế kỷ 19!

Thế nên khung cảnh xã hội Việt Nam thời kỳ khai sinh nền đạo Cao Đài quả thật là một khung cảnh đau thương của lịch sử dân tộc trong đó mọi tấn bi kịch luôn luôn bày biện những màn cảnh Việt Nam giữa một sân khấu loài người đầy bi thương sa đọa!

Sự sa đọa của thế giới loài người như báo hiệu một mối nguy vong tận diệt bất đầu từ những hiểm độc mà trên thế giới không đâu là không thấy có những mầm mống tác hại kinh hoàng!

Sự căm thù thấy rõ nơi các nước vô sản chuyên chính do chủ trương thù hận trong nhân dân để mưu lấy độc tài đảng trị xem con người như một động vật rẻ rúng bởi chủ thuyết phi nhân của quan thầy Nga xô từ 1917 đã bắt đầu những pha giết người đầy dã man mà nạn nhân không có quyền tự biện hộ cho mình. Những tên đồ tể giết người không gớm tay trong mưu đồ những tham vọng cuồng tín của cái gọi là "*giải phóng nhân dân bị áp bức*" bởi càng giải phóng bao nhiêu thì đám bản dân bị trị càng bị bóc lột vơ vét đến bấy nhiêu. Thế mới mĩa mai thay cho cái xã hội chủ nghĩa man rợ giữa thời đại nhân loại văn minh cực điểm này!

Sự sa đọa cũng không kém phần nghiêm độc nơi các nước tư bản mà sức quyến rũ của đồng tiền, của danh vọng đã là những mục tiêu chính mà con người

---

3.1 Trong cung cách của một Chí sĩ Cách mạng.

3.2 Trong ý nghĩa của một thức giả kêu gọi sự cải cách.

Lịch Sử Cao Đài Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ

cũng với tham vọng "giải phóng" khỏi những ràng buộc của luân lý đạo đức để biến thành một xã hội cuồng loạn như hippy ở Hoa Kỳ trong đó con người đã không còn chủ động được cuộc đời mình để lăn xả vào những tệ đoan mỗi ngày một tiến triển trên thế lực vật chất cuồng loạn, từ đó những văn minh khoa học làm đà cho các chiều hướng vị kỷ tư lợi, độc quyền đã gây những mối kỳ thị chia rẽ trong khối nhân loại đến nỗi xã hội loài người không còn có cái giá trị cố hữu mà phải nói là của những thú tính hạ đẳng vậy!

Xin khái quát phần nhận định trên đây không ngoài mục đích cống hiến chư tôn đệ tử một cái nhìn tổng quát về hiện tình nhân sự để thấy được một cơ cứu độ không thể không có, bởi Thượng Đế đã và đang cầm quyền sanh hóa của Vũ trụ từ nghìn xưa đã làm những công cuộc cứu độ ấy dọc theo truyền kỳ lịch sử nhân loại mà những người còn sống hôm nay không thể không biết đến, và lẽ cố nhiên sự cứu độ ấy phải còn đến hôm nay để tạo nên một tiền trình cho mai hậu bởi đó là một công lệ tự nhiên của Thiên điều dĩ định vậy.